

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ POVIJESTI

3. SKUPINA: 18. i 19. stoljeće

ŠKOLSKA GODINA: 2014. / 2015.

Petak, 6. ožujka 2015.

10:00 – 11:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
-----------	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI TESTA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____

2. _____

3. _____

(MJESTO I NADNEVAK)

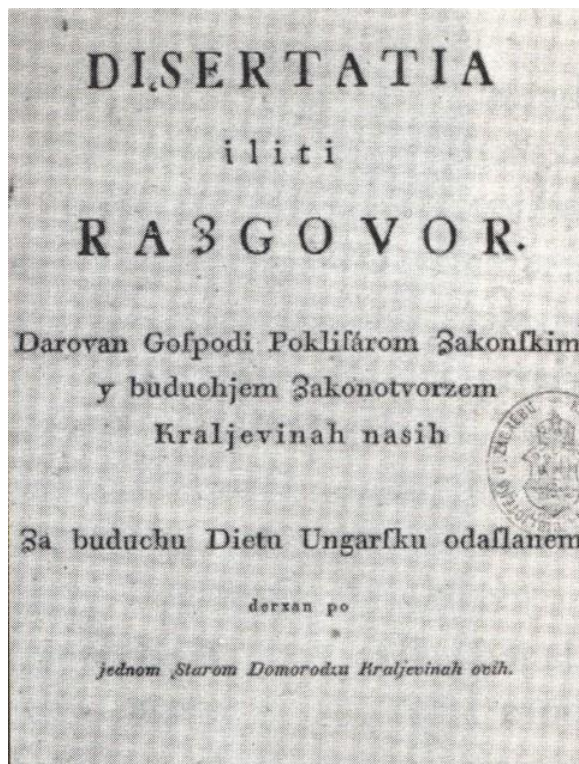
NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk.g. 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati.
6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

1. Tko je autor djela čija je naslovnica prikazana na slici?

1	
---	--

- A. Ivan Derkos
- B. Janko DraĹkoviĹ
- C. Ljudevit Gaj
- D. Matija Smodek

2. U kojem je gradu Marija Terezija osnovala Vojnu akademiju?

1	
---	--

- A. u BeĹkom Novom Mjestu
- B. u BeĹu
- C. u Bjelovaru
- D. u Budimu

3. Koji je događaj prikazan na slici?

- A. Ban Jelačić prelazi rijeku Dravu.
- B. Car Napoleon prelazi rijeku Berezinu.
- C. General Washington prelazi rijeku Delaware.
- D. Sultan Sulejman I. prelazi rijeku Dravu.

1	
---	--

4. Tko je osnovao grad na ušću rijeke Neve u Finski zaljev?

- A. Elizabeta
- B. Katarina II.
- C. Nikola I.
- D. Petar I.

1	
---	--

5. Koja je vojska u Krimskom ratu ratovala protiv Osmanskog Carstva?

- A. britanska
- B. francuska
- C. austrijska
- D. ruska

1	
---	--

6. Koji je od navedenih gradova bio u sastavu Mletačke Albanije?

- A. Cavtat
- B. Kotor
- C. Trogir
- D. Zadar

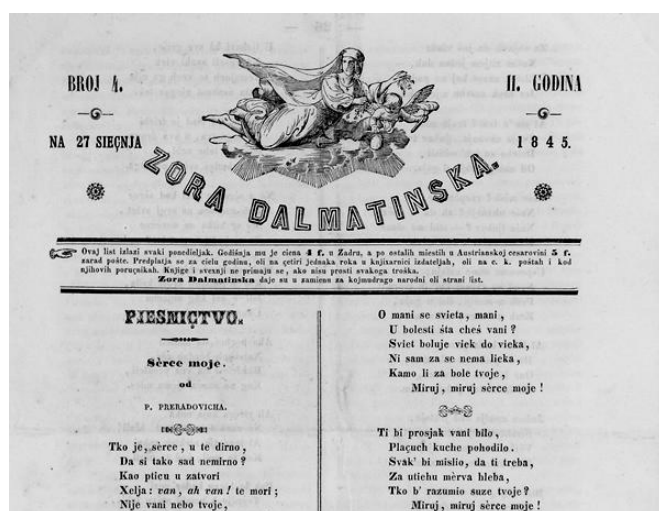
1	
---	--

7. Koje je godine osnovana „*Horvatsko-vugerska stranjka*“?

- A. 1836.
- B. 1838.
- C. 1841.
- D. 1842.

1	
---	--

8. U kojem je gradu pokrenut časopis čija je naslovnica prikazana na slici?

1	
---	--

- A. u Kotoru
- B. u Splitu
- C. u Šibeniku
- D. u Zadru

9. Koju je novu županiju osnovala Marija Terezija?

- A. Požešku županiju
- B. Severinsku županiju
- C. Srijemsku županiju
- D. Virovitičku županiju

1	
---	--

II. U sljedećim zadacima povežite međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Tri od ponuđenih šest pojmova nemaju svoj adekvatan par i nigdje se ne pripisuju.

10. Pridružite znanstvenicima njihova postignuća.

3	
---	--

1. _____ Heinrich Hertz	A. konstruirao analitički stroj
2. _____ Dmitrij Mendeljejev	B. otkrio empirijski zakon sila
3. _____ Johann Gregor Mendel	C. otkrio elektromagnetske valove
	D. sastavio tablicu periodnog sustava
	E. otkrio zakone nasljeđivanja
	F. otkrio zakon termodinamike

11. Pridružite osobama njihovu djelatnost/zanimanje.

3	
---	--

1. _____ Šimun Stratiko	A. kipar
2. _____ Nikola Škrlec Lomnički	B. povjesničar
3. _____ Federiko Benković	C. geolog
	D. pomorski teoretičar
	E. slikar
	F. gospodarstveni stručnjak

III. U sljedećim zadacima odgovorite na pitanje kratkim odgovorom, riječju ili brojem. Odgovor upišite na praznu crtu.

12. Kako se naziva pokret čiji je cilj bio političko ujedinjenje svih slavenskih naroda?

1	
---	--

13. Kako su se nazivale patrijarhalne zajednice u kojima su živjeli krajišnici (graničari)?

1	
---	--

14. Kako se naziva park koji je osnovao Maksimilijan Vrhovac?

1	
---	--

15. Koje je godine osnovana Kraljevina Ilirija?

1	
---	--

16. Koje je godine prestala mletačka vlast u Dalmaciji i (mletačkoj) Istri?

1	
---	--

17. Kako se naziva krvoproliće koje se dogodilo prilikom izbora za zagrebačku županijsku skupštinu 1845. godine?

1	
---	--

18. U kojem je gradu djelovao trgovac i poduzetnik Andrija Ljudevit Adamić?

1	
---	--

19. Kako se naziva kanal koji je otvoren 1869. godine?

1	
---	--

20. Na koje se carstvo odnosio naziv „Bolesnik na Bosporu“?

1	
---	--

IV. U sljedećim zadacima kronološki poredajte navedene činjenice, događaje, procese ili osobe, upisivanjem rednih brojeva od 1. do 4. na praznu crtu iza slova, tako da 1. označava najstariji, a 4. najmlađi.

21. Kronološki poredajte navedene događaje vezane za ujedinjenje Njemačke.

- A. _____ Proglašeno je Drugo Njemačko Carstvo.
B. _____ Osnovan je Sjevernonjemački savez.
C. _____ Osnovana je Njemačka carinska unija.
D. _____ Austrija je poražena u bitci kod Sadove.

2	
---	--

22. Kronološki poredajte navedene mirove s obzirom na godinu kada su zaključeni/sklopljeni.

2	
---	--

- A. _____ mir u Jasiju
- B. _____ mir u Kučuk Kajnardžiju
- C. _____ mir u Požarevcu
- D. _____ mir u Svištovu

23. Kronološki poredajte navedena djela prema godini objavljivanja.

2	
---	--

- A. _____ „*Iura municipalia Dalmatiae, Croatiae et Slavoniae*“
- B. _____ „*Razgovor ugodni naroda slovinskoga*“
- C. _____ „*Satir ili divji čovik*“
- D. _____ „*Temelji žitne trgovine*“

V. U sljedećim zadacima od više ponuđenih kronoloških nizova samo je jedan točan. Zaokružite slovo ispred kronološkog niza koji je točan.

24. Koji niz određuje točan kronološki slijed navedenih događaja u vrijeme Hrvatskog narodnog preporoda?

1	
---	--

A. Vladao je zabranio uporabu ilirskog imena i znakovlja. → Utemeljena je *Matica ilirska*. → *Novine horvatzke* promijenile su ime u *Ilirske narodne novine*. → Osnovano je *Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo*.

B. *Novine horvatzke* promijenile su ime u *Ilirske narodne novine*. → Osnovano je *Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo*. → Utemeljena je *Matica ilirska*. → Vladao je zabranio uporabu ilirskog imena i znakovlja.

C. *Novine horvatzke* promijenile su ime u *Ilirske narodne novine*. → Utemeljena je *Matica ilirska*. → Osnovano je *Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo*. → Vladao je zabranio uporabu ilirskog imena i znakovlja.

D. Utemeljena je *Matica ilirska*. → Osnovano je *Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo*. → Vladao je zabranio uporabu ilirskog imena i znakovlja. → *Novine horvatzke* promijenile su ime u *Ilirske narodne novine*.

25. Koji niz određuje točan kronološki slijed navedenih bitaka iz doba Napoleona?

1	
---	--

A. bitka kod Austerlitza → bitka kod Jene → bitka kod Wagrama → bitka kod Leipziga

B. bitka kod Austerlitza → bitka kod Wagrama → bitka kod Jene → bitka kod Leipziga

C. bitka kod Austerlitza → bitka kod Jene → bitka kod Leipziga → bitka kod Wagrama

D. bitka kod Austerlitza → bitka kod Leipziga → bitka kod Jene → bitka kod Wagrama

VI. U sljedećim zadacima pažljivo pročitate povijesne izvore i kratko odgovorite na postavljena pitanja.

26. Pažljivo pročitate ulomak iz izvornoga povijesnoga teksta i odgovorite na pitanja.

„Revolucija koja sada započinje posve je drukčija od one iz 1830.; ponajprije, ona je manje krvava jer ubijenih i ranjenih nema više od dvije stotine; ona nailazi na manji otpor, jer se režim koji je srušen uopće nije branio i jer ne ostavlja za sobom, kao restauracija Monarhije, čitavu stranku ljudi koji mu i dalje ostaju privlačni i gotovo pobožno odani. Republika je proglašena bez fanatizma i otpora, svi je prihvaćaju jer se Monarhija, koja je tri puta uspostavljena, pod Napoleonom, pod Lujem XVIII. I pod Lujem Filipom, tri puta pokazala

nesposobnom. (...) Nema opasnosti od drugog terora iz '93. (...)Možemo li onda reći da nema nikakve opasnosti?Naprotiv, postoji jedna mnogo veća od one u prošlosti. U pozadini političke revolucije stoji i socijalna revolucija; iza pitanja Republike, koje zanima samo obrazovne ljude, stoji cijeli niz pitanja koja zanimaju narod, ona zbog kojih se on naoružao, pitanja organizacije rada, odmora, plaća. Nemojmo misliti da možemo izbjeći te probleme. Tko misli da će se narod zadovoljiti s predizbornim skupovima, izbornim vijećima, novim magistratima, konzulima, predsjednikom, ljuto se vara: za deset godina, a možda i prije, sve će opet početi ispočetka.“

A. Koje godine se dogodila revolucija opisana u gore navedenom tekstu?

1	
---	--

B. Na čiji teror iz '93. misli autor gore navedenog teksta?

1	
---	--

C. Na koju po redu proglašenu republiku misli autor gore navedenog teksta?

1	
---	--

27. Pozorno pročitajte izvorne stihove i odgovorite na pitanja.

*Lěpa naša domovino,
Oj junačka zemljo mila,
Stare slave dēdovino,
Da bi vazda čestna bila!*

*Mila, kano si nam slavna,
Mila si nam ti jedina,*

*Mila, kuda si nam ravna,
Mila, kuda si planina!*

*Vedro nebo, vedro čelo,
Blaga persa, blage noći,
Toplo lěto, toplo dělo,
Bistre vode, bistre oči:*

*Vele gore, veli ljudi,
Rujna lica, rujna vina,
Silni gromi, silni udi; —
To je naša domovina!*

A. Tko je autor gore navedenih stihova? (ime i prezime)

1	
---	--

B. Koji je naslov pjesme iz koje su gore navedeni stihovi?

1	
---	--

C. Koje je godine objavljena ova pjesma?

1	
---	--

28. Pozorno pročitajte ulomak iz izvornog povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

„... Mi, Ban hárvatski, slavonski i dalmatinski, kano Vaš od svietloga kralja naimenovani i postavljeni várhovni poglavar, i Vaših pravicah branitelj, želeći Vas umiriti i osigurati, dajemo svim Vam, od hárvatsko-slavonskog naroda, koji ste dosada bili kmeti i gospodarski podložnici, ovo Naše otvoreno bansko pismo, s kojim Vam novo zadobljene Vaše pravice i slobošćine, po kojih Vi skupa sa svim Vašim pokoljenjem za na vieke od tlake gospodske i svake daće urbarialske i desetine cárkvene oslobođeni jeste, po jakosti i krieposti Naše banske časti i oblasti osieguravamo, obećavajući da Vam nitko ove Vaše sada zakonom dane i od premilostivog kralja potvárdene pravice i slobošćine nikada više do viek vieka uzeti nemore i nesmije...”

A. Tko je ...*Mi, Ban hárvatski, slavonski i dalmatinski*...iz gore navedenog izvornog teksta? (ime i prezime)

1	
---	--

B. Kojem se društvenom sloju obraća *Ban hárvatski, slavonski i dalmatinski* u navedenom tekstu?

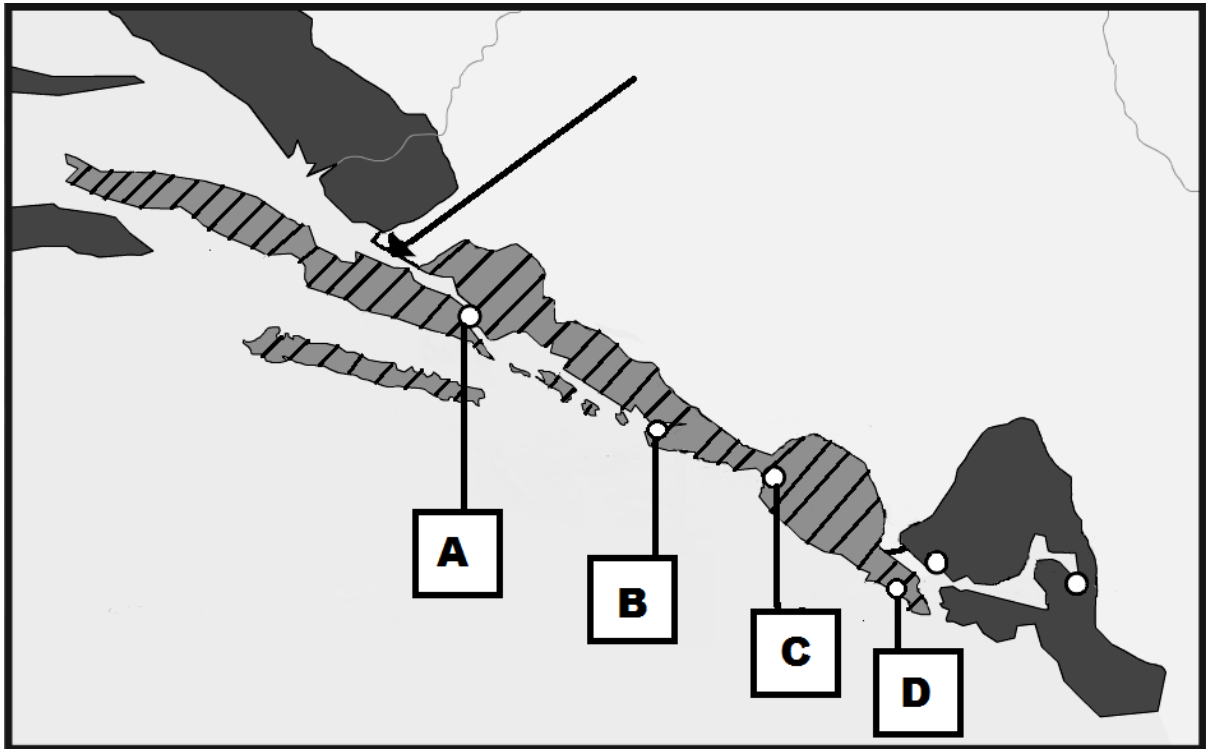
1	
---	--

C. Kada je objavljen dokument iz kojega je gore navedeni izvorni tekst? (datum)

1	
---	--

VII. U sljedećim zadatcima proučite slijepe karte i odgovorite na postavljena pitanja.

29. Pozorno proučite kartu koja prikazuje dio prostora današnje Hrvatske u drugoj polovici 18. stoljeća i odgovorite na postavljena pitanja.

A. Kako se nazivala država označena kosim crtama na slijepoj karti?

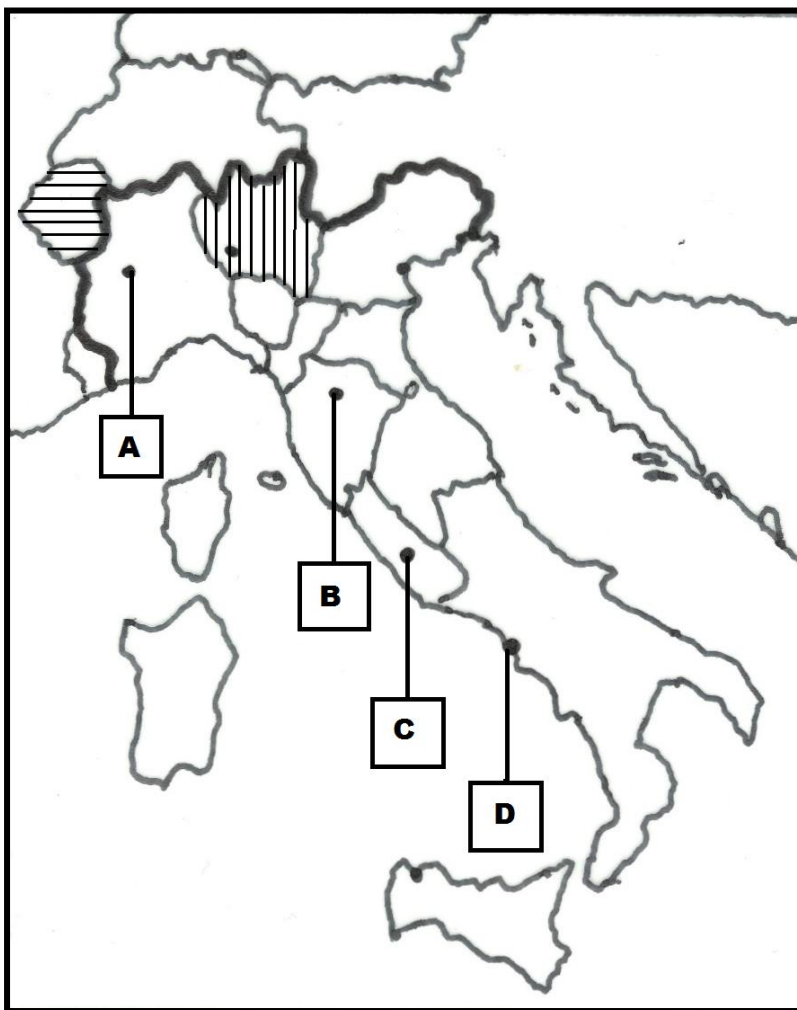
1	
---	--

B. Kojim je slovom označen glavni grad države prikazane kosim crtama na slijepoj karti?

1	
---	--

C. Kako se nazivala država čiji je izlaz na more označen strelicom na slijepoj karti?

30. Pozorno proučite kartu koja prikazuje Italiju u vrijeme ujedinjenja i odgovorite na postavljena pitanja.

A. Kojoj je državi pripojena država označena vodoravnim crtama na slijepoj karti?

1	
---	--

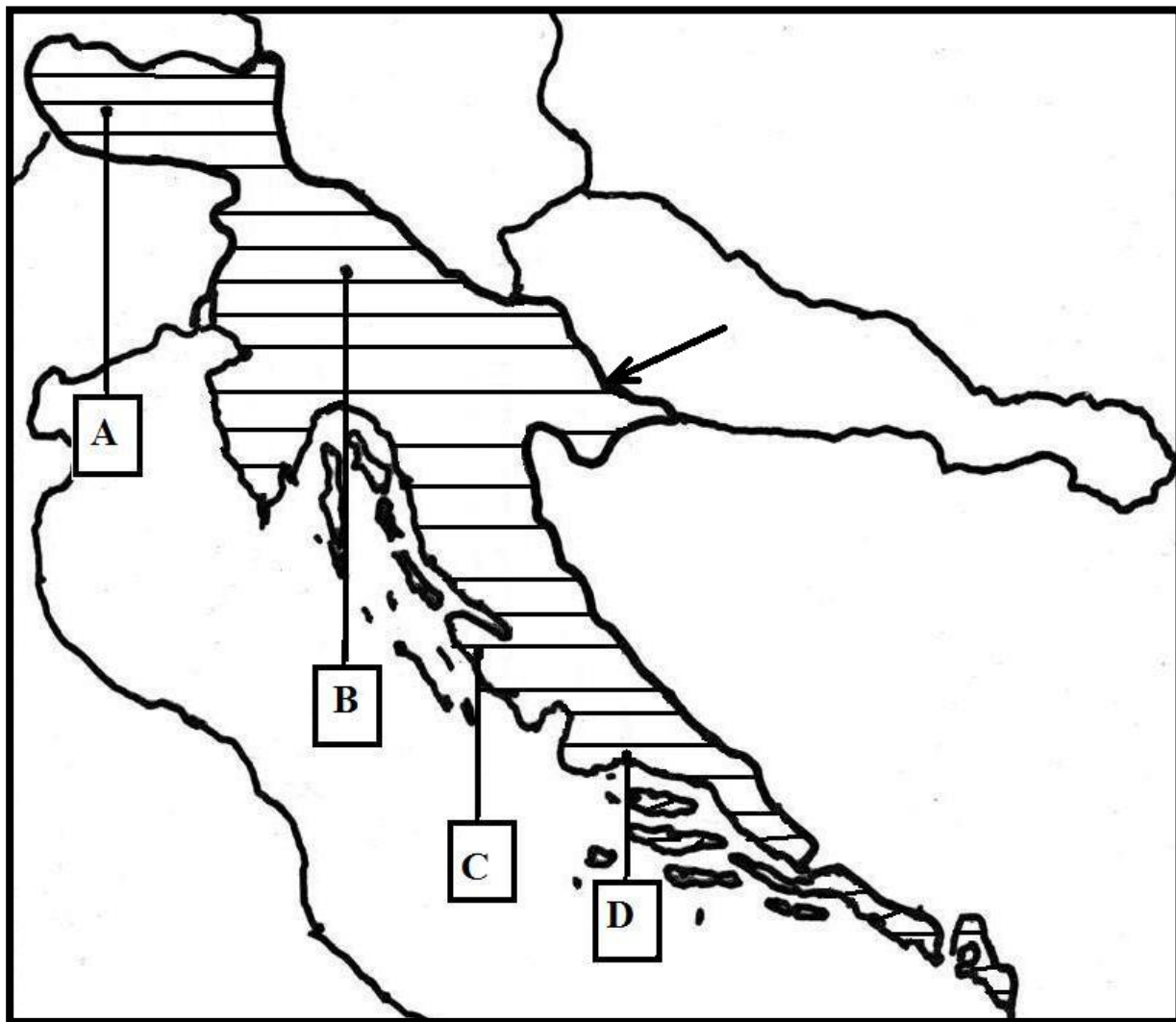
B. Kako se zove glavni grad države označene okomitim crtama na slijepoj karti?

1	
---	--

C. Kojim je slovom na slijepoj karti označena prva prijestolnica Kraljevine Italije?

1	
---	--

31. Pozorno proučite kartu vezanu uz francusku vlast u Napoleonovo doba i odgovorite na postavljena pitanja.

A. Kako se nazivao prostor označen vodoravnim crtama na slijepoj karti?

1	
---	--

B. Kojim je slovom obilježeno sjedište namjesnika prostora označenog vodoravnim crtama na slijepoj karti?

1	
---	--

C. Kojom je rijekom prolazila granica tog prostora označena strelicom na slijepoj karti ?

1	
---	--

List za koncept